

TA'LIM MASKANLARIDA XORIJIY TILLARNI O'RGANISHNI
YANADA RIVOJLANTIRISH

Nosirova Dilfuza Nabiyevna

*Andijon viloyati Yuridik texnikumi yuristlar uchun xorijiy til o'qituvchisi
3-darajali yurist*

Abdullajonova Madinabonu Shuhratbek qizi

*Andijon viloyati Yuridik texnikumi Davlat Xuquqiy Faoliyati
1- bosqich 126 chi guruh o'quvchisi*

Annotatsiya: *ushbu maqolada chet tilini chuqur o'rganadigan ta'lim muassasalarida samaradorlikni oshirish, ko'nikmalar, tushunchalar, asosiy sababni ko'rish qobiliyati, hodisalar, ob'ektlar o'rtasida sabab-oqibat munosabatlarini o'rnatish, o'quv jarayonini o'rganish, tahlil qilish, monitoring xamda tahlil asosida rivojlanishi va boshqalar to'g'risida yozilgan.*

Kalit so'zlar: *ta'lim, ko'nikmalar, tushunchalar, hodisalar, ob'ektlar.*

So'nggi yillarda chet tillariga qiziqish sezilarli darajada oshdi, ingliz tili esa tobora xalqaro muloqot vositasiga aylanib bormoqda va hozir o'qituvchi talabalarning o'qishga qiziqishi yo'qligi haqida gapira olmaydi, chunki tilni bilish muhim va zarur. Shuning uchun o'qituvchi o'rgatish, harakat qilish uchun motivatsiyani saqlab qolishi kerak, yordam berish va tushuntirish, ularni jalb qilish va yuzaga keladigan qiyinchiliklarni bartaraf etishi zarur. O'quvchilarning motivatsiyasiga psixologik ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Mamlakatimizda xorijiy tillarni o'rgatishni ommalashtirishni yangi bosqichga olib chiqish va sohani rivojlantirish uchun tizimli ishlarni tashkil etish, ulg'ayib kelayotgan yosh avlodni har tomonlama barkamol qilib tarbiyalash, buning uchun barcha shart-sharoitlarni yaratish maqsadida Vazirlar Mahkamasi qarori qabul qilingan unda

- dunyo bo'yicha samarali natija bergan o'qitish metodikalari, dastur va darsliklarni maktabgacha ta'lim tashkilotlari, umumta'lim maktablari, akademik litseylar, oliy ta'lim muassasalari va o'quv markazlarida joriy etish;

- xorijiy davlatlarda chop etiladigan zamonaviy o'quv va ilmiy adabiyotlar, darsliklar hamda o'quv qo'llanmalarni, xalqaro testlar va ularni joriy qilish uchun tegishli ruxsatnoma va litsenziyalar, xorijiy tillarni o'rgatishga qaratilgan kontentlarni mualliflik huquqlarini xarid qilish;

- xorijiy tillarni o'rganishni ommalashtirish faoliyatiga axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini, dasturiy ta'minot loyihalarini ishlab chiqish va joriy etish;

- xorijiy tillarni puxta o'zlashtirish, tilning asosiy ko'nikmalarini shakllantirish uchun videorolik, o'yin, ko'ngilochar ko'rsatuv, filmlar va boshqa o'rgatuvchi kontent yaratish;

- fuqarolik-huquqiy shartnomalar asosida yuqori malakali mutaxassislarni, shu jumladan mahalliy va xorijiy ekspertlarni jalb etish;

Ikkita chet tilini o'rganish uchun motivatsiya sohaslarini o'rganish dastlab turli sharoitlarda joylashtirilgan talabalar guruhlarini ko'rsatdi talabalar uchun ingliz tilining shaxsiy ma'nosini mustahkamlash ingliz tilini chuqur o'rganish tasdiqlangan. Bu turli darajadagi intellektual va psixologik rivojlanishdir.

Pedagogik nazariya hozirda mutlaqdan voz kechmoqda tarbiyaviy ideal - shaxsning har tomonlama rivojlanishini ta'minlaydi yangi idealga o'tish - inson qobiliyatlarini maksimal darajada rivojlantirish o'z-o'zini tarbiyalash va o'z-o'zini tartibga solish.

Ta'lim sohasida chet tilini o'qitish dasturi muassasalar kommunikativlikni yaxshilashni ta'minlaydi kompetentsiya, retseptiv nutq amaliyoti (o'qish, tinglash) va samarali (gapirish, yozish) rejasi, shuningdek, yangilash, lingvistik, nutqiy, ijtimoiy-madaniy bilim va ko'nikmalarni tizimlashtirishdir; funksional savodxonlikni ta'minlaydi. Amaliy maqsadga umumiy, rivojlantiruvchi va tarbiyaviy maqsadlar orqali erishiladi. Bunda amaliy maqsad ustunlik qiladi.

Raqamli texnologiyalardan samarali foydalanish rivojlanmoqda bu o'quvchilar va o'qituvchi o'rtasida yuqori darajadagi bilim qobiliyatlari va hamkorlik muhitini yaratadi. Bunday texnologiyalardan foydalanish matnlar mavzulari, o'quv topshiriqlari, materiallar, talabalarning ehtiyojlari va qiziqishlariga mos keladi barcha savollarga javob bo'ladi. Ana shunday yaxlit ko'nikmalarni shakllantirishga e'tibor qaratadi, muhokama qilish, munozara va munozaralarda qatnashish, kichik guruhlarda ishlash, ziddiyatlar qaror qabul qilish kabilar.

Integratsiyalashgan darslar chet tilini o'rgatish samaradorligini oshirishda katta rol o'ynaydi. Kompleks dars turli fanlar o'qituvchilarini birlashtiradi, bu sezilarli darajada imkon beradi, bosma matn, tarjima ustida ishlashingiz mumkin, takliflar kiritish, savollar berish va h.k.

Talabalar imloni eslab qolishadi, yangi lug'atlarni o'rganishadi, muloqot, o'zini namoyon qilish, dialog o'tkazish qobiliyatini mustaqil ravishda tashkil qiladi, ularning ishlari va bir-biriga yordam beradi. Ular ingliz tilini ongli

ravishda o'zlashtiradilar. Shunday qilib, o'qitishning tizimli-faol yondashuvi amalga oshiriladi, ravshanlik darajasi va o'rganilayotgan materialni, real muloqot jarayonini taqlid qiluvchi nutqiy vaziyatlarda faollashtirishga imkon beradi

Uslubiy jihatdan kommunikativ o'yin ta'lim vazifasi, shu jumladan lingvistik, kommunikativ va faol vazifalar til muammosini hal qilish shakllanishni o'z ichiga oladi yoki maqsadli jarayonida nutq ko'nikmalarini takomillashtirish nutq faoliyatida ushbu materialdan foydalanish kommunikativ vazifa o'rtasida ma'lumot almashishdir.

O'rganishda samarali bo'lishning bir usuli – sabr va xatoliklarni tuzatish. Xatolarni baholashga moslashuvchan yondashuv taklif etiladi. Ularning paydo bo'lish sabablariga, o'gish darajasiga qarab me'yordan, ularning takrorlanish chastotasi, xato nazorat qilinishi kerak. Agar xatoga chidash mumkin bo'lsa, unda siz nutqingizni "buzmasligingiz" kerak, tuzatish ishlari davomida xatoni to'g'rilash kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. O'zbekiston Respublikasining Bosh vaziri A. ARIPOV Toshkent sh., 2022-yil 19-yanvar, 34-son
2. Andryushchenko M.N. Samaradorlik tushunchasi va uning falsafiy ma'nosi /
3. M.N. Andryushchenko. Leningrad davlat universiteti nashriyoti, 1971 yil.
4. 2. Babanskiy Yu.K. Maktab o'quvchilari uchun muammoli ta'lim vosita sifatida
5. o'qitish samaradorligini oshirish / Yu.K. Babanskiy. Rostov-Don, 1970 yil.
6. <https://lex.uz/docs/-5831978>
7. <file:///C:/Users/user/Downloads/povyshenie-effektivnosti-obucheniya-v-obrazovatelnyh-uchrezhdeniyah-s-uglublennym-izucheniem-angliyskogo-yazyka.pdf>
8. Nosirova, Dilfuza. "OILAVIY MULOQOT MOHIYATI VA YOSHLARNING OILA QURISHGA ZAMONAVIY MUNOSABATI." Zamonaviy dunyoda innovatsion tadqiqotlar: Nazariya va amaliyot 1.22 (2022): 17-21.
9. Nabiyevena, Nosirova Dilfuza. "The Essence of Family Communication and Historical Processes." Vital Annex: International Journal of Novel Research in Advanced Sciences 1.3 (2022): 41-46.

10. Nosirova D. N. ZAMONAVIY TA'LIM TIZIMIDAGI YANGICHA YONDASHUVLLARNING MUHIM AFZALLIKLARI //Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. – 2022. – T. 2. – №. 10. – C. 272-276.
11. Nabiyevena, Nosirova Dilfuza. "ZAMONAVIY TA'LIM TIZIMIDAGI YANGICHA YONDASHUVLLARNING MUHIM AFZALLIKLARI." (2022).
12. Nosirova, Dilfuza. "OILAVIY MULOQOT G'ARBDA VA SHARQDA." O'rta Osiyo ta'lim va innovatsiyalar jurnali 1.3 (2022): 19-23.
13. Nabiyevena, Nosirova Dilfuza. "OILAVIY MULOQOT G'ARBDA VA SHARQDA." BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIIY JURNALI 2.12 (2022): 265-269.
14. Nabiyevena, N. D. (2023). Quality Education is the Foundation of Our Future. Web of Synergy: International Interdisciplinary Research Journal, 2(2), 229-233.
15. Nabiyevena, Nosirova Dilfuza. "Validity of Problems of Intercultural Communication in the Modern Conditions." Central Asian Journal of Literature, Philosophy and Culture 4.3 (2023): 34-39.
16. Nabiyevena N. D., Sobirovna K. N. IMPORTANCE OF MODERN METHODS IN LEARNING FOREIGN LANGUAGES //Conferencea. – 2022. – C. 46-48.
17. Nosirova, Dilfuza Nabiyevena. "FAN, IQTISODIYOT VA TA'LIMDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR, SUN'IY INTELLEKT." Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences 2.5-2 (2022): 923-927.
18. Nosirova D. N. YOSHLAR O'RTASIDA JINOYATCHILIKNING OLDINI OLISH VA UNGA QARSHI KURASHISH //Scientific progress. – 2023. – T. 4. – №. 2. – C. 141-144.
19. Nabiyevena, Nasirova Dilfuza. "Human Value and the Future of Our People Depend on Quality Education." World of Science: Journal on Modern Research Methodologies 2.3 (2023): 14-18.
20. Nosirova, Dilfuza. "TA'LIM SIFATINI OSHIRISH YANGI O'ZBEKISTONNI RIVOJLANTIRISHNING MUHIM OMILIDIR." Наука и технология в современном мире 2.8 (2023): 48-52.
21. Nosirova D., Nasirdinov S. YOSHLAR MA'NAVIYATINI YUKSALTIRISH VA ULAR O'RTASIDA JINOYATCHILIKNING OLDINI OLISH //Инновационные исследования в современном мире: теория и практика. – 2023. – Т. 2. – №. 8. – С. 50-52.

22. Nabiyevna N. D. 30 APREL KUNI BULADIGAN REFERENDUMGA BEFARQ EMASMAN //BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI. – 2023. – T. 3. – №. 4. – C. 285-290.

23. Nabievna N. D. DEVELOPMENT OF COMPREHENSIVE IDEAS FOR THE INTRODUCTION OF PROPOSALS AND INNOVATIONS FOR THE IMPROVEMENT OF FOREIGN LANGUAGES, WIDE INVOLVEMENT OF INTERESTING AND INTERACTIVE METHODS ON FOREIGN LANGUAGES //Новости образования: исследование в XXI веке. – 2023. – Т. 1. – №. 9. – С. 104-108.

24. Nabiyevna N. D., Muhammadaziz D. MEN REFERENDUMGA BEFARQ EMASMAN //INTERNATIONAL SCIENTIFIC RESEARCH CONFERENCE. – 2023. – Т. 2. – №. 13. – С. 79-81.

25. Nabievna, N. D., & Madinabonu, K. (2023, April). THE SYSTEM OF PROGRAMS CARRIED OUT TO IMPROVE THE QUALITY OF EDUCATION OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN. In INTERDISCIPLINE INNOVATION AND SCIENTIFIC RESEARCH CONFERENCE (Vol. 1, No. 8, pp. 136-139).

26. Nabiyevna, N. D. (2023). SAYLOV-2023. YANGI O'ZBEKISTON KELAJAGI-XALQ TANLOVIGA BOG'LIQ. Новости образования: исследование в XXI веке, 1(10), 1089-1092.

27. Nabiyevna, N. D. (2023). 2023-YIL 9-IYUL KUNI BO'LADIGAN SAYLOVDA FAHR BILAN SH. M. MIRZIYOYEVGA OVOZ BERAMAN. SCIENTIFIC APPROACH TO THE MODERN EDUCATION SYSTEM, 2(15), 224-227.

28. Nabiyevna, N. D. (2023). ZAMONAVIY JAMIYATDA OILAVIY QADRIYATLAR. O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI, 2(19), 294-298.

29. Nabiyevna, N. D. (2023). XORIJIY TILLARNI BILISH-DAVR TALABIDIR. IJODKOR O'QITUVCHI, 3(29), 494-498.

30. Nabiyevna N. D. ZAMONAVIY JAMIYATDA OILAVIY QADRIYATLAR //O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI. – 2023. – Т. 2. – №. 19. – С. 294-298.

